

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence

L. A.:

Za novo leto

Navada je, da si za božič, ta lepi, tako topli praznik miru in sprave voščimo, da si želimo med seboj vse najboljše. Za novo leto si voščila ponavljamo, želeč drug drugemu srečo in veselje. Tudi po časopisih se je ta lepa navada ohranila prav do današnjih časov. Zmerom je bilo dovolj neizpolnjenih želja, dovolj pričakovanja in upanja, da ni bilo težko izbirati besed za voščilo. Toda letos — kaj naj si voščimo ob izteku starega in na pragu mladega leta?

Predvsem vsakomur mir. Živimo v času, ko se dviga narod proti narodu, država proti državi, stan proti stanu. Plemensko sovraštvo, socialna mržnja, politična nestrpnost in verska nasprotstva ne dajo, da bi človeštvo prišlo do miru. Že mesece se prav v Evropi na najkrutejši način preliva kri, se uničujejo dragocene kulturne vrednote. Iz Azije slišimo enaka poročila, iz Afrike javljajo isto. Pa to je le začetek in kakor zgolj opomin. Vsa Evropa štrli v orožju. Slaba so znamenja za bodočnost. Kaj bo? Da bi vendar zmaga pamet nad strastjo in zaslepljenim fanatizmom, človeška čustva zagospodovala nad nasilnostjo, požrtvovalnost in altruizem nad duhom koristoljublja.

Najbolj goreče si moramo vsi želeči enega, da nas usoda obvaruj najhujše katastrofe: vojske. Izid bo za vse zmagovalce in premagance enako uničujoč. Iz nove, še hujše svetovne vojne bo vodila pot samo v popolno razdejanje, v končni kaos. Morebiti beseda o zatonu Evrope ni prazna. —

Za nas državne uslužbence posebej je čas ob koncu leta prav primeren za premišljanje. Naše težave in težnje so znane. Kakor gmotne skrbi nas tišče tudi huda bremena moralnega značaja. Nimamo stalnosti, nimamo niti pravice do svobodnega stanovskega združevanja, naši zakoni se spreminjajo, in to po večini v našo škodo. Kot dediščina osemnajstletnega gospodovanja najrazličnejših političnih strank je ostala velika odvisnost državnega uslužbenstva, ki se zrcali v značaju poedincev in celote. Neznajnost, koristolovsko vetrnjaštvo so znaki naše dobe. Pa kdo bo prvi vrgel kamen, ko vemo, da je življenje tako neusmiljeno, da zahtevajo družina in otroci pa strah za golo eksistenco žrtve vseh vrst. Račune političnih strank plačujemo mi,

na naših hrbtih se je bil boj za oblast v državi. Tako ni čudo, da se je nekaj strankarske mržnje vneslo tudi v naše vrste, kjer se je razpasla nekolegialnost, zavist in nebrižnost za usodo tovariša. Kje je stari duh tovarštva, kje vzajemnost in pripravljenost, pomagati drugu v stiski?

Stanovske organizacije pešajo. Vlači se dnevna politika vanje, malodušnost in apatija se polašča vseh. Člani hočejo vidnih takojšnjih uspehov, odbori jih pa doseči ne morejo. Zanimanje in navdušenje za organizacije pada celo med starejšimi, med mlajšimi tovariši ga pa skoro sploh ni. Le še stari organizacijski delavci združujejo vsaj formalno organizacije, za pravo društveno delo ni delavcev. Mladi rod se v pretežni večini ne zaveda pomena stanovskih in strokovnih društev, ker ne pozna razvoja organizacij in ne vé, kaj so dosegle in kaj še dosega — čeprav morda mnogokrat negativno, zgolj že s dejstvom svojega obstanka. Kaj bo, kadar starih borcev ne bo več?

Tudi za naš list velja v neki meri povedano. Imamo, hvala bogu, še kadež zvestih in zanesljivih prijateljev lista. Ta stara, preizkušena garda je zanesljivo poročila listu. Z njo stoji in pade najtrdnjša opora, ogrožje našega glasila. Kadar po sili časa izginje tudi ta stara garda, kaj bo ostalo? Mladi neodvisnega skupnega stanovskega glasila po večini ne potrebujejo. To je razumljivo, saj so se rodili in rasi v dobi, ki je izoblikovala in pritirala osebnemu egoizmu do skrajnosti. Od mladosti so videli neprestano isto sliko: hinavščino, hlapčevanje in lov za dobičkom za vsako ceno, tako da jim je v kali zamrl vsak idealni polet. Zato jim je pojem stanovske solidarnosti in tovarštva tuj, res nerazumljiv.

Če hočemo, da se v tem kaj spremeni, če hočemo ohraniti pozicije, ki so jih v takó očitno korist posameznim panogam in celoti drž. uslužbenstva izvojevale naše organizacije in naši listi, je treba, da se starejši z vso silo in z vso vmeno oprimejo svojih strokovnih društev in svojih glasil, da delajo v njih za naše skupne koristi in da tako z vzgledom — ne z besedami — skušamo prepričati mlajše tovariše, da je sodelovanje v stanovskem gibanju tudi njihova stvar in tudi v njihovem interesu.

Za izboljšanje našega položaja

Združene stanovske organizacije državnih uslužbencev so dne 4. decembra 1936. sestavile in predložile gosp. predsedniku ministrskega sveta v zadevi izboljšanja gmotnega položaja drž. uslužbencev in upokojencev naslednjo **spomenico**:

»V zvezi z napredujočim dviganjem cen življenjskih potrebščin so se gmotne razmere drž. uslužbencev in upokojencev tako zelo poslabšale, da se je resno pojavilo vprašanje njihovega obstanka in njihovega ugleda. Zato nam je čast obrniti se do Vas s to spomenico kot do najvišjega predstavitelja kraljevske vlade, kateri mora biti pri srcu vse, kar se tiče interesov državne službe in tistih, katerim je zaupano, da jo opravljajo.

Izkušnja je pokazala, da je neposredni učinek poslednje uredbe o draginskih dokladah še večje osiromašenje drž. uslužbencev in upokojencev — osiromašenje, ki je še toliko strašnejše, ker so že do izdavanja navedene uredbe bili prejemki uslužbencev tako majhni, da so jim komaj mogli obvarovati golo življenje.

Do te uredbe je prišlo, ker se je ocenitev uradniškega položaja izvršila samo po videzu, namesto da bi se bili upoštevali vsi elementi, ki določajo gmotni položaj človeka. Treba bi bilo najprej točno izračunati višino domačega proračuna male uradniške družine z enim otrokom. Minimum mesečnih izdatkov za tako družino je znašal pred letom dni 2500 Din, danes ga je pa težko določiti z vsoto, ki je nižja kakor 3000 Din.

Zelo važen element za precenitev gmotnega položaja drž. uslužbencev in upokojencev predstavljajo uradniški dolгови. Znano Vam je, gospod predsednik, da so se gibale uslužbenske plače od nekdanj v okviru najnujnejših rednih potreb. V njih ni bilo nobene rezerve za pokrivanje izrednih potreb: za bolezen, za porod, smrt v družini itd. Mali in srednji drž. uslužbenci so bili hočeš nočeš prisiljeni, da take izredne izdatke pokrivajo z zadolževanjem. Zato se v itak nezadostnem proračunu drž. uslužbenca pojavlja tudi znesek za odplačevanje dolga, znesek, ki se vleče iz leta v leto kot zmeraj večji pasivum.

K poslabšanju tega žalostnega stanja je doprineslo tudi odlaganje izplačila uslužbenskih prejemkov za leto dni ob vsakem novem napredovanju. Ko že nimajo avtomatskega napredovanja, morajo čakati na novo skupino mnogokrat celo leto in še daj po izpolnitvi vseh pogojev. Zato državni uslužbenci občutijo to odlaganje ne samo kot čisto gmotno škodo, temveč tudi kot nepravilčen ukrep.

Dosedanje hude gmotne razmere drž. uslužbencev in upokojencev — katere so povzročili spredaj navedeni razlogi — so v zadnjih mesecih postale nevzdržne. Ob izdajanju uredbe od 19. sept. 1935. se je kot razlog navedla pocenitev življenja. Danes, ko so se življenjske potrebščine dejansko podražile za 20 do 30%, spominjajo drž. uslužbenci na to utemeljitev in žele, da se jim prejemki zvišajo.

To zvišanje je očitno neobhodno potrebno, da se zavaruje obstanek drž. uslužbenecem in upokojencem, ki prejemajo manjše prejemke ne-le kakor drž. uslužbenci v drugih evropskih kulturnih državah, temveč ki so tudi nižji od mezd industrijskih delavcev v zahodnih državah.

Verujemo, da tudi kraljevska vlada uvideva točnost spredaj navedenih dejstev. Zato smo na eni strani z zadovoljstvom izvedeli za izjavo gosp. prosvetnega ministra, da se je o tem zvišanju že razpravljalo v kraljevski vladi, na drugi strani pa izjavo gosp. finančnega ministra, da državni dohodki v tem proračunskem letu mnogo bolje pritekajo kakor prej.

Prepričani smo, da bo kraljevska vlada imela voljo in našla sredstva, da to vprašanje na najpravi način reši. Smatramo, da ga ne bo rešila z zvišanjem, ki bo po odstotkih enako za vse skupine brez razlike, ker ob zadnji redukciji ni bilo uporabljeno to načelo, temveč se je tedaj po odstotkih največ odvzelo tistim, ki imajo najmanj.

— ik:

Naš pokojninski sklad

Sedanja naš uradniški zakon strogo loči osebne pokojnine od družinskih. Prve izplačuje upokojenim uslužbencem in uslužbenkam država iz rednih sredstev državnih proračunov, za pokojnine svojcev pokojnih uslužbencev je pa zakon ustanovil poseben pokojninski sklad.

S tem se je značaj družinskih pokojnin popolnoma spremenil. Do sedanjega ur. zakona je izplačevala država iz svojega proračuna, enako kakor osebne, tudi družinske pokojnine, po uradniškem zakonu iz leta 1931. pa morajo državni uslužbenci sami plačevati prispevke za sklad, iz katerega bodo njihovi preostali prejemali družinsko pokojnino. Ti prispevki so prav znatni, saj znašajo 5% od podlage, t. j. od plače in položajne doklade aktivnih uradnikov. Plačujejo jih vsi aktivni uslužbenci in uslužbenke. Manj razumljivo je, da jih morajo plačevati tudi vsi upokojenci in upokojenke. Ti zadnji plačujejo prispevke od svojih celotnih zadnjih aktivnih prejemkov, čeprav se jim je pokojnina morebiti odmerila samo od enega dela teh zadnjih prejemkov. Tako je mogoče, da upokojenci, zlasti taki z nepopolno službeno dobo, plačujejo sorazmerno zelo visoke prispevke v pokojninski sklad. Seveda je to ugodno za njihove naslednike, za njih same pa pomenijo ti prispevki občutno znižanje dohodkov in veliko breme.

Uradniški pokojninski sklad je samostojna pravna oseba in ga po določilih uradniškega zakona upravlja Državna hipotekarna banka pod posebnim nadzorstvom fin. ministra. Na-

Podpisanim zastopnikom stanovskih organizacij drž. uslužbencev je čast, zaprositi Vas, gospod predsednik, in Vam predlagati:

1. da se spet uveljavi uredba o draginskih dokladah, ki je veljala do 19. septembra 1935., tako da se popravi v korist gospodarsko najšibkejšim drž. uslužbencem in da se ob odmeri draginskih doklad ne upošteva nobena razlika po spolu (enaka plača za enako delo);

2. da se odpravi § 4. zakona o naknadnih in izrednih kreditih k proračunu za l. 1933./34., točka 7 § 70. fin. zakona za l. 1934./35., in točka 1 § 101. fin. zakona za 1936./37., — s katerimi se točka 1 § 263. urad. zakona razširi na vsako napredovanje, postavitev in periodski povišek v teku službovanja in s katerim se hkrati otežuje napredovanje drž. uslužbencem. »

*

Spomenici sta bili priloženi dve tabeli, in sicer prva o redukciji prejemkov od l. 1931. do danes, druga pa o odstotkih znižanja po skupinah, ki se je izvršilo lani. Tudi ti dve tabeli bomo prihodnji objavili.

Spomenico so podpisali pooblaščenici zastopniki za sledeče stanovske organizacije: Profesorsko društvo, Združenje uradnikov p. t. t. stroke, Jugoslov. učiteljsko združenje, Združenje jugoslov. narodnih železničarjev in brodarjev, Združenje zvaničnikov finančne kontrole, Združenje monopol-skih uradnikov, Združenje nastavnikov meščanskih šol, Jugoslov. veterinarsko združenje, Združenje poštno-hranilniških uslužbencev, Združenje preglednikov vozov drž. železnice, Združenje nastavnikov šol za defektno deco, Zdravniški sindikat, Združenje p. t. t. zvaničnikov, služiteljev in dnevničarjev, Združenje jugoslov. igralcev, Združenje železniških uradnikov in Združenje jugoslov. inženirjev in arhitektov.

vedena banka bo izplačevanje družinskih pokojnin iz uradn. pokojninskega sklada prevzela dejansko šele s pričetkom osmega leta, odkar sklad obstoja, t. j. od 1. aprila 1938 dalje. Do tedaj se izplačujejo tudi družinske pokojnine iz splošnih kreditov državnega proračuna, enako kot aktivne plače in osebne pokojnine.

Nastane važno vprašanje, kaj je razumeti pod izrazom »upravljanje«, ki ga vsebuje 3. odst. § 133. u. z. Od interpretacije tega izraza je odvisno izredno mnogo, dejali bi naravnost usoda družinskih pokojnin nešteti desetisočev upravičenih vdov in sirot drž. uslužbencev. Pod upravljanjem sklada si moremo predstavljati samo tiste bančne, oz. računsko-tehnične posle, ki so potrebni, da se vrši pravilno prevzemanje dotečajnih prispevkov, da se vodi natančen pregled, koliko je plačal posamezni plačevalec, da se zbrani zneski pravilno knjižijo in smotno in varno nalagajo, zlasti pa, da se bodo ob svojem času iz zbranih sredstev mogle pravilno in redno izplačevati družinske pokojnine upravičencem. Vse drugo, zlasti vsa pravna vprašanja glede dolžnosti vplačevanja prispevkov, glede višine le-teh, nadalje vprašanje odmere družinskih pokojnin, pa tudi vračanje nepravilno pobranih prispevkov itd., vse to spada nesporno v pristojnost finančnega ministrstva, oz. glede primerov, kjer gre za vplačevalce, ki so še v aktivni službi, dotičnih resortnih ministrstev.

Mislili bi, da se Drž. hipotekarna banka, ki ima nalogo, upravljati naš pokojninski sklad, zaveda svojega de-

lokroga in svojih pravic. Dejstva pa kažejo drugače. Znano je domala vsem upokojujencem, da banka sama določa, kako naj se tolmači uradniški zakon, da je sama izdajala navodila, v kakšni višini naj se pobirajo prispevki, kaj naj se smatra kot odmerena podlaga za predpis prispevkov itd. Čeprav je fin. ministrstvo po zakonu nadzorni organ nad banko kot upraviteljico tega pokojninskega sklada, se vendar zdi, da si banka prilašča pravice, ki ji po jasnih določilih uradniškega zakona ne gredo. Pripetili so se celo že primeri, da je Drž. hipotekarna banka od upokojujencev, katerim je državni svet ugodil in je finančno ministrstvo predpisalo pravilno pobiranje prispevkov, hkrati pa vrnil neupravičenih odtegljajev, navzlic temu zahtevala, naj vložijo še posebne prošnje nanjo, to je na banko, da jim te neupravičeno pobrane zneske vrne. Koliko odvečnih pritožb na ministrstvo, koliko nepotrebnih prošenj, koliko še bolj nepotrebnih tožb na državni svet je bilo treba zaradi odklonilnega, dasi popolnoma neutemeljenega stališča banke! Končno se je ti samovoljnosti napraval konec z znano spremembo 3. odst. § 136. u. z. v letošnjem fin. zakonu — seveda v našo škodo.

Tako ne more iti dalje. Za enkrat bi se mogla ta praksa morebiti še prenesti, dokler niso prizadeti preširoki krogi vplačevalcev. Toda ko bo banka sama pričela tudi res izplačevati družinske pokojnine, to je po aprilu 1938, utegne nastati velika nevarnost za vse upravičence, če se obseg pravic, ki gredo upraviteljici našega pokojninskega sklada, točno ne omeji.

Sicer nimamo še nobenih navodil, kako bo Drž. hipotekarna banka izvrševala to nalogo, vendar se je bati, da bo šlo potem vse še teže, počasneje in še z večjimi napakami kakor se vrši to že danes. Iz dosedanjega upravljanja, kolikor moremo vplačevalci presoditi sami po ukrepih, ki jih je banka doslej izdala v naših zadevah, je razvidno, da obravnavajo ta vprašanja pri ravnanju samostojnih skladov banke, kamor spada tudi uradniški pokojninski sklad, najbrž uradniki, ki so vsekakor dobri bančni strokovnjaki, sposobni računski in knjigovodstveni veščaki, ki pa prav gotovo niso ne pravniki, še manj pa so točno poučeni, večji in usposobljeni v praktičnem uradniškem pravu. Sicer si njihovega delovanja v premenljivih primerih ne bi mogli razlagati, niti ne najti zanj opravičila, pa če ga zagovarjamo tudi z najstrožjim fiskalizmom. Mislimo pa, da vsaj pri Drž. hipotekarni banki ni mesta fiskalnemu težnjam, ker gre v ti zadevi vendar za socialno preskrbo, ne pa za nekakšno fiskalno obremenitev državnih uslužbencev. Tako bi vsaj mogli in smeli sklepati iz besedila in smisla uradniškega zakona.

Da ne nastane nepopravljiva škoda za vplačevalce v pokojninski sklad,

še bolj pa za upravičene preostale svojce pokojnih uslužbencev, je treba, da se določila našega uradniškega zakona v tem pogledu kar najprej in temeljito spremenijo, predvsem se pa mora točno ograjiti delokrog upraviteljici našega pokojninskega sklada.

Po današnjem stanju je namreč položaj državnih uslužbencev nasproti Drž. hipotekarni banki nemogoč, saj ta ni ne državni urad, niti ni v tem pogledu zasebno podjetje. Kako naj si pa posamezni uslužbenec ali upravičenec do družinske pokojnine varuje svoje pravice, če se mu zdi, da so bile prekršene? Saj proti odločbam banke ni nobene možnosti pritožbe v upravnem postopku, njeni odloki so neizpodbitni. Kako bi se pa utegnili postopati, si lahko predstavljamo, če se spomnimo, da se že zdaj pravomočne ministrske odredbe, izdane na podlagi razsodb državnega sveta, časih ne izvršujejo. Samovolji se ob sedanjem stanju odpirajo vrata na stežaj.

Po predpisu 3. odst. § 133. u. z. bi morala Drž. hipotekarna banka predložiti vsako leto fin. ministru poročilo o stanju sklada in izvleček iz računa letnih izdatkov in dohodkov. Tudi se ti računi morajo predlagati glavni kontroli v pregled in se objavljati v Služb. Novinah. Glede predlaganja poročil nam ni nič znanega, prav tako pa ne vemo, ali se je do zdaj že kdaj objavil pregled teh računov. Da ne bo državno uslužbenstvo kar naenkrat morebiti postavljeno pred prav neprijetno dejstvo, bi bilo treba, da se navedeni zakonski predpis prične kar najprej izvajati. Gre za težke milijonske zneske, ki smo jih znesli mi sami, gre za naš denar, namenjen našim vdovam in sirotam. O tem denarju hočemo tudi mi soodločevati, vsaj pa vedeti, kaj se godi z njim.

Prednje smo napisali v resen in trezen premislek vsem aktivnim in upokojenim državnim uslužbencem, zlasti še njihovim strokovnim organizacijam. Še je čas, da se izdelajo in stavijo konkretni predlogi za izboljšanje sedanjega stanja. Mislimo, da ni prav nobenega dvoma, da je vprašanje velevažno, saj zadeva usodo desetstisočev sedanjih in bodočih družinskih upokojujencev, t. j. vdov in sirot že pokojnih in še živčih uslužbencev. Najvažnejša in poglobitvena dolžnost vseh strokovnih društev je, da poskrbe za to, da se ob novelizaciji uradniškega zakona, ki je v teku, upoštevajo tudi predlogi, s katerimi naj se zavaruje bodočnost družinskih upokojujencev. Kako naj se v podrobnostih uredi za naprej upravljanje našega pokojninskega sklada, da bodo naše pravice zadostno zajamčene, o tem naj pa organizacije razmišljajo.

Oblike kemično čisti, barva, plislra in lika tovarna J. O. S. REICH.

Pierre Loti:

Polnočnica

Božična noč je, toda to leto, na tem najskrajnejšem kotu Južne Francije je tako mila, da se zdi kakor aprilska noč. Lunin krajec, ki se bo kmalu pogreznil za mračno gmoto gor na vzhodu, je še na nebu, sredi majčkenih oblakov, podobnih razčohanim krpicam belega bombaža.

Na francoskem bregu, kjer stanujem, sem pravkar slišal, kako je tam doli na Španskem na starem zvoniku v Fontarabie odbilo enajsto. In glej, tod je že čoln, ki sem ga bil naročil, da me ob ti ponočni uri prepelje na drugo stran reke Bidassoe, ki tvori mejo. Na čolnu gori ribiška svetilka in kakor da drsi po vodi, se približa prav do podnožja mojega vrta, zgrajenega iznad mračne vode.

Torej na poti v Španijo sem.

Reka je široka, negibna in se leskeče v luninem siju... Zares, ta božična noč je tako mila, da se zdi, kakor aprilska noč...

Ze mnogo let sem se vozil preko teh valov vselej isto noč ob isti uri, zdaj ob mlačnem vremenu, kakršen je nočoj, zdaj ob zmrzali ali nevihtah. Časih sam, kakor to noč, časih s prijatelji, ki so daleč stran ali, ki jih ni več. In zmeraj sem se vozil k isti polnočnici, v istem kapucinskem samostanu, malec samotno ležečem na bregu Bidassoe, ob pot, ki vodi iz Fontarabie v Irun... Globoka otožnost je v tem, da iz-

nova vidiš, če je mogoče, vsako leto iste stvari, na istih krajih, ob istem času in ob istem trenutku.

Ko smo se tako vozili četrte ure čez reko, pokojno, kakor da drse sence po valovih, smo pristali na španskem bregu in tam sem se lahko, ker so me službujoči orožniki poznali, svobodno napotil proti meniški kapeli po cesti, ki vodi po pobočjih ob reki, pod gorovjem.

Jasni lunin krajec me nenadoma ostavi in me prepusti zvezdam v varstvo, v polmrazu, ki je še bolj zmeden. Ob moji poti stoje posamezne visoke baskiške hiše, vse vegaste, starinske, še bele sredi noči, ker se apno še lesketa po zidovih. Nato drevesa kakor strahovi, mogočne veje brez listja. Tudi zapuščeni kraji so in še temnejši, ki jih obdaja skalovje. In vse te stvari spe pokojno v neskončni tišini.

Dvajset minut že hodim, mogoče pol ure, stopaje brez naglice v ti tako zbrani noči, ki daje, ne vem kaj posebnega in tolažilnega sladki božični skrivnosti.

Srečam dvojce ali troje gruščev, ki jih je v tolikšni tišini čuti že od daleč. Fantje iz Fontarabie so, ki se sprehajajo ob svitu svetilk in prepevajo starodavne pesmi, ki pojo o betlehemskih Modrih. Tile se spremljajo na tenkoglasni kitari, onile s tamburinom. Malo dobre volje so in vsi me veselo pozdravljajo, ko se srečujemo in kar naenkrat se mi izgubi v daljavi šum njihovih glasov in njihova poskočna in stara glasba.

Dokončna in začasna izplačila

II. Po zakonu o drž. računovodstvu iz leta 1934

(Dalje.)

Plačilnemu nalogu je treba priložiti — rekli smo — odločbo o končnem angažiranju in odločbo o dospelosti plačila. Odločbo o končnem angažiranju smo pravkar obravnavali, pojasniti moramo le še odločbo o dospelosti plačila. To odločbo izda nakazovalec, kakor hitro je dobavitelj izvršil obveznost nasproti državi, t. j. predmet dobavil ali delo opravil. Z odločbo o dospelosti plačila prizna nakazovalec v mejah angažiranega izdatka izvršitev dela, službe ali pogodbe in kosmato (brutto) vsoto izplačila, ugotovljenega na podlagi opravičilnih listin (odločba o končnem angažiranju, račun, prevzemni zapisnik itd.). Te listine so sestavni del odločbe o dospelosti plačila.

Plačilnemu nalogu bo treba prilagati bržčas tudi listine posebnih omejitev. Te omejitve obstoje v potrebni pritrditvi (soglasnosti) finančnega ministra ohraniti ministrskega sveta. Sem spadajo omejitve, ki se nanašajo na začasna angažiranja, omejitve, ki se nanašajo na končna angažiranja, omejitve, ki temelje v rednem proračunu (uprave) in omejitve, ki se nanašajo na proračun drž. pridobitnih podjetij. (Tudi te omejitve podrobno navaja zgoraj citirani članek »Nakazovalno pravo bana«). Kakor po starem, bo treba tudi po novem zakonu o drž. ra-

čunovodstvu prilagati plačilnemu nalogu potrdilo o plačanih davkih za minilo trimesečje in pritrditve oz. pravno mnenje drž. pravobraniteljstva za izdatke preko 100.000 Din (čl. 5 zak. o drž. pravobraniteljstvu — Službeni list, štev. 68 iz l. 1934, stran 709).

2. Začasna izplačila.

Kot začasna izplačila se smatrajo: dela v režiji, predumi na račun potnih in selitvenih stroškov, izplačila osebnih izdatkov oz. delavskih mezd po režiserju.

Dela v režiji smejo izvrševati samo tista oblastva, podjetja in ustanove, ki razpolagajo s potrebnimi strokovnimi organi. Pri režijskih delih je mogoče samo delni prenos nakazovalnega prava. Izvajanje teh del do 10.000 Din odobrava pristojni nakazovalec. Za nabavke gradbenih objektov preko te vsote, poškodovanih zaradi elementarnih nezgod ali iz drugih nepredvidljivih vzrokov, če so popravila iz službenih ozirov neobhodno potrebna in jih je mogoče izvršiti v režiji, je potrebna pritrditve finančnega ministra. Kadar je vrednost režijskih del večja od 3.000.000 Din, je potrebna tudi pritrditve ministr. sveta.

(Dalje prih.)

V novi letnik

S to številko stopamo že v devetnajsti letnik. Odkar imamo svojo svobodno državo, že izhaja naš list in v dosedanjih njegovih letnikih bi našli pravo kroniko usod in dogodkov, ki so se tikali naših državnih uslužbencev. Koliko spominov na naše čupne borbe, na neprestane napore in pobude, na žalostne, pa tudi na razveseljive dogodke hranijo ti letniki! Koliko tehtnega pravnškega in drugega stanovskega strokovnega gradiva je zbranega v njih, koliko stanovskih in organizacijskih podatkov! Če bo kdaj kdo hotel pisati zgodovino uradniškega gibanja v Sloveniji, mu bodo letniki našega lista nudili skoro neizčrpen vir podatkov.

Ali je pa »Naš Glas« danes po osemnajstih letih obstanka našemu stanu še potreben? Če bi sodili po zanimanju, ki ga kažejo zanj zlasti mlajši tovariši, bi se nam moral skoro vzduditi dvom. In vendar ni treba šele dokazovati, da list tudi danes zares nujno potrebujemo.

Seveda ima vsako stanovsko glasilo svojo življenjsko upravičenost le, če najde dovolj odziva med stanom, kateremu je namenjeno. To zanimanje se kaže v številu naročnikov. Ker je za obstoj vsakega lista potrebna predvsem trdna gmotna podlaga, ki mu jo more dati samo zadostno število redno plačujočih naročnikov, je treba tudi našemu listu, ki je navezan zgolj

na dohodke od naročnine, zagotoviti zadostno višino teh poglavitnih dohodkov.

Zato smo z zadnjo številko razposlali večje število nabiralnih pol. Poslali smo jih vsem tistim našim tovarišem, ki jih poznamo kot zveste prijatelje in podpornike lista. Poslali smo jih v trdnem zaupanju, da nam bodo po svojih močeh pomagali in našli v krogu znancev in kolegov čim več naročnikov. Upamo, da se nismo motili. Nekaj nabiralnih pol je že prišlo in so se nekateri tovariši že drage volje odzvali naši prošnji.

Vendar je pa še precej nabiralnih pol ostalo v rokah tovarišev. Zato jih prosimo, naj skušajo med svojimi tovariši najti vse, ki imajo še kaj smisla za organizacijska vprašanja in našo skupno stvar. Morebiti bi se dalo organizirati zbiranje novih naročnikov s pomočjo posebnih zaupnikov lista, ki bi v posameznih krajih oz. po večjih uradih prevzeli pridobivanje naročnikov, pobiranje naročnine itd. Edino na ta način, bi se mogla listu zagotoviti množitev in ohranitev števila naročnikov.

Prosimo vse naše zveste in poštvovalne tovariše, ki jim je do napredka našega glasila, da se javijo za posel takih poverjenikov. Storili bodo s tem veliko uslugo »Našemu Glasu«, hkrati pa vsemu našemu organizacijskemu in stanovskemu gibanju.

V letu 1937. vsi na delo za »Naš Glas«!

Glej jih, končno so tod veliki samostanski zidovi, bledosivi in kar neverjetni v soju zvezd. Stopam po stopnicah na visoko ploščad in že prodira do mene v ozračju, ki je tod na prostem tako sveže in čisto, vonj po kadilu.

Vrata kapele so odprta, rumena luč pada v proгах v nočno modrino in zdi se, da bo to noč lahko vstopil, kdor hoče, brez kakršnegakoli nadzora. Časih pa, ob prejšnjih božičih, so bila vrata zapahnjena. Treba je bilo iti skozi zakristijo, kjer je nezaupljiv menih vsakogar premotril, če je zanesljiv in ni bilo mogoče vstopiti drugače, kakor v majhnih, izbranih in ostro prerešetanih skupinah. Toda v naših časih se vse poenostavlja, vse postaja vsakdanje. Svetišča ne poznajo več prepovedi za vstop in se odpirajo vsakomur, ki pride.

Ze se je kapela napolnila in ob vstopu občutiš nepričakovano močan učinek, ko se znajdeš kakor v oblaku, da komaj vidiš, v temini, ki je različna od noči na polju, v tako gostem dimu od kadila, da se komaj motno kakor privid razločijo negibni menihi pred oltarjem in ženske vse enako zagrnjene v črnino, negibne v cerkveni ladji. Ob mrmranju litanij, ki jih polglasno molijo na koro, se na prvi pogled dviga čudno mrtvaški vtisk od te skupine žensk, ki imajo vse glave pokrite s črnim blagom in so sklonjene prav do tal. Vse so se oblekle v žalne mantilje, ki jih navadno v deželi Baskov nosijo pri cerkvenih obredih, in ki naj označujejo človeško slabost.

Vse tod spominja na smrt. In zdi se, da težko plava smrt nad vsemi temi stotinami sklonjenih glav. Vsaka plošča v tlaku te cerkve je nagrobna plošča in ljudje se zavedajo, da je pod, po katerem hodijo, poln okostij. Iz te množice kmetov in revežev, med katerimi je največ starcev, se dviga smrad po mrličih, ki ga kadilo ne more popolnoma prekriti. Tu in tam slišiš votel kašelji, ki ga ojačuje zvočnost oboikov. In res, samo grozeča misel na smrt je to noč zbrala tod vsa ta enodnevna bitja, da združena skupaj izmolijo molitev. Zoper smrt zvoné vsi ti cerkveni zvonovi, ki se ta trenutek oglase od povsod in izpolnijo tišino. In zoper smrt je bila tudi postavljena ta velika bela Devica, ki jo edino obsevajo plameni voščenk v mračni kapeli... Ah! Tako smehljajoča se in tako bela je sredi vencev iz belih vrtnic ta velika Devica: neke vrste varljiv privid, neskončno mil, ki se dviga ožarjen na oltarju v oblakih kadila.

Dim kadila se v ladji zmerom bolj zgoščuje. In svetliške sohe se stapljajo z nepremičnimi menihi, ki imajo brade in lase tako starinske, prav kakor kipi iz lesa ali kamena.

Toda te litanije, ki jih tako potihoma mrmrajo, so le neke vrste predhodna zarotitev, kakor priprava na nekaj drugega, kar se bo zgodilo in na kar čaka množica. Nad verniki, klečečimi ali sedečimi, se dviga prostoren skrivnosten kor, gosto zamrežen kakor harem, se v loku razteza od pročelnega zidu skoro do tretjine cerkve. Čutiš, da je poln nevidnih prisotnih ljudi in

Radi preselitve v NEBOTIČNIK RAZPRODAJA

zaloge po znatno znižanih cenah
MILOŠ KARNIČNIK, Stari trg 8

Vestnik

Veselo in srečno
NOVO LETO 1937.
voščita vsem prijateljem lista
uredništvo in uprava.

V NOVI LETNIK. Današnji številki so priložene čekovne položnice, s katerimi naj p. n. naročniki blagovolijo po možnosti čimprej poravnati naročnino za v naprej in event. zaostanke. Kdor ima naročnino za bodoče četrtletje že plačano, naj izvoli izročiti položnico tovarišu, ki na list še ni naročen. — Ker moramo visoke stroške za izdajanje lista redno sproti plačevati, prosimo vse p. n. naročnike, da z nakazilom naročnine ne odlašajo.

Zahvala. Da moremo s to številko stopiti že v 19. letnik, je zasluga naših zvestih starih naročnikov, ki s točnim in rednim plačevanjem naročnine omogočajo listu, da tudi v današnjih hudih časih more pravilno izhajati. Naj jim bo zato vsem izrečena javna zahvala!

Na ogled pošiljamo popolnoma neobvezno in zastojno to številko nekaterim p. n. tovarišem, ki na naš list niso še naroženi. Pričakujemo, da list obdrže in se za nakazilo naročnine poslužijo priložene čekovne nakaznice. Kdor bi pa lista le ne hotel obdržati, ga prosimo, naj številko vrne. Želimo, da bi bilo takih kar najmanj!

Iz predloga novega proračuna. Poročali smo že, da se po novem drž. proračunu zviša število uradnikov za 5515 oseb, osebni izdatki pa za nad 147 milijonov Din. Zviša se število uslužbencev policije za 2593 oseb, pri žandarmeriji za 244 oseb, pri bankih upravah za 130 oseb, sicer pa pri raznih drugih uradih notranjega ministristva. V finančnem ministristvu je povečanje zelo nizko, komaj za nekaj oseb, prav tako v prometnem ministristvu. V ministristvu za socialno politiko se zviša število osebja za 198 oseb, tako, da bo vsega skupaj v zdravstveni službi 5940 oseb. V prosvetnem ministristvu bo na novo postavljenih 800 učiteljev na osnovnih šolah, 100 suplentov na srednjih šolah in večje število učnega osebja na visokih šolah. V vojnem ministristvu se zviša osebje za 1441 oseb.

Dokaz socialnega čuta. Zagrebška mestna občina je sklenila, dati svojim uslužbencem podporo v obliki božičnice. V ta namen je nakazala vsakemu izmed nameščenecv določen znesek. Uradniki in drugi uslužbenci, ki prejemaajo manj kot 1500 Din na mesec, so prejeli za božičnico polovico plače. Uslužbenci s prejemki do 3000 Din na mesec so prejeli 30%, tisti uradniki, ki prejemaajo nad 3000 Din na mesec, so pa dobili samo 25% mesečnih prejemkov. Ta čin bi mogel biti nekateri naši občini, pa tudi drugim javnim oblastvom za vzgled.

Priznanje učiteljske službe na verskih in narodno-obrambnih šolah. Sredi novembra je načelnik prosvetnega ministristva g. Ilija Maričić na učiteljskem zborovanju v Somboru izjavil, da bo v fin. zakonu za leto 1937/38. tudi določba, s katero se prizna kot učinkovita drž. služba službovanje

vsem učiteljem na osnovnih šolah Ciril-Metodove družbe in na nekdanjih šolah srbskih pravoslavnih cerkvenih občin. Po dosedanjih predpisih oz. tolmačenjih se to predvojno službovanje učiteljem ni priznavalo kot učinkovita drž. služba.

Zabava železniških uradnikov. Mari-borski podobor Združenja železniških uradnikov priredi dne 2. januarja za svoje člane in vpeljane goste družabni večer s pestrim spredom. Vstopnine ni, obleka poljubna. Zabava se prične ob 20. uri.

Vzgojni izlet učiteljstva. Prihodnje leto v maju priredi ljubljanska sekcija JUU pedagoški izlet na Češkoslovaško. Ekskurzija bo trajala približno deset dni. Udeleženci bodo potovali z avtobusi in bodo obiskali vsa največja češka mesta. Vožnja z oskrbo bo stala približno 1600 Din.

Vozne ugodnosti dnevničarjev. Generalna direkcija drž. železnice je izdala pismo, da morajo imeti dnevničarji in drugi pomožni uslužbenci, katerim pritiče pravica do znižane voznine, kadar potujejo s predpisanimi nakaznicami, posebno legitimacijo s fotografijo. To legitimacijo jim izda oblastvo, kjer so zaposleni. Za nakaznice morajo ti pomožni uslužbenci zaprositi s posebnim obrazcem P 24, ki stane 1 dinar. Te obrazce prodajajo potniške bla-

gajne na železniških postajah. Predlaganje prošenj na teh obrazcih je obvezno, prošnje za nakaznico za vozno ugodnost so pa oproščene taks.

Kolkovanje zdravniških spričeval. Oddelek za davke finančnega ministristva je izdal pojasnilo od 20. junija 1936., štev. 40.501/III, da zdravniška spričevala, s katerimi državni uslužbenci prosijo za odobritev bolezenskega dopusta v smislu § 84. uradn. zakona, niso zavezana taksi. Po tem torej takih zdravniških spričeval, s katerimi potrdi zdravnik potrebo bolniškega dopusta, ni treba kolkovati.

Kurivo za železničarje. Prometno ministristvo je odločilo, da se v bodoče lesni odpadki, ki preostanejo pri obdelavanju novega lesa kakor tudi star neraben les uporabljajo predvsem za podkurjenje lokomotiv in peči event. tudi za kurjavo. Kolikor preostane tega lesa, se more prodati predvsem uslužbencem in pomožnemu osebju eksekutivnih edinic, nato pa tudi uslužbencem osrednjih prometnih uradov. Ta les se prodaja kubični meter po 25 Din. Stari železniški pragi, gradivo mostov in drugih železniških naprav se prodaja predvsem progovnim uslužbencem in pomožnim nameščencem, in sicer prag po 1 Din. Če bi tega lesa kaj ostalo, se more prodati tudi drugim železniškim uslužbencem. Prodaja se vrši po pismenih prošnjah brez kolka.

Upokojenec

Koliko je upokojencev? Na dan 1. julija 1936. je bilo 65.631 državnih upokojencev, medtem ko jih je leto dni prej bilo po proračunu 64.236. Torej se je število upokojencev (upokojenk) nasproti prejšnjemu proračunskemu letu zvišalo za 1395 oseb. Od navedenega števila je osebnih upokojencev 39.535, rodbinskih pa 25.621. Narodno priznanje uživa 464 oseb. — Na dan 1. julija 1936. je bilo vsega skupaj 69.827 vojnih invalidov. Od teh je osebnih invalidov 17.593, družinskih pa 52.234. Nasproti prejšnjemu letu se je njihovo število znižalo za 315 oseb. — Za pokojnine se je v proračunu, letu 1935/36. izdalo skupaj Din 1.107.664.987. — Po načrtu novega drž. proračuna pa je določenih Din 1.016.000.000 — za pokojnine, kar je za Din 18.752.403 — več kakor je bilo določeno v tekočem proračunu.

Železniške legitimacije upokojencev. Na razna vprašanja opozarjamo, da ostanejo dosedanje legitimacije zaenkrat še v veljavi, ker nove še niso izdelane. Treba pa jih je podaljšati. Podaljšanje oskrbi izplačilna blagajna, t. j. za večino upokojencev finančna direkcija. Za podaljšanje je treba plačati 4 Din, in sicer 2 Din za železniško znamko in 2 Din za celotni vložek, ki se nalepi v legitimacijo (ne po 2 Din za vsako od 24 potovanj!). — Popolnoma že izrabljene legitimacije se morajo zamenjati z novimi v sedanji obliki. Za novo legitimacijo mora upokojenec plačati 20 (dvajset) Din v gotovini, predložiti pa staro legitimacijo in, če fotografija v stari legitimaciji ni več uporabna, tudi novo fotografijo. — Za izgubljeno legiti-

macijo je plačati 50 Din za stroške in jih poslati v gotovini izplačilni blagajni, da se izgubljena legitimacija proglasi za neveljavno. Nato je postopati kakor ob zamenjavi oz. izdajanju popolnoma nove legitimacije. — Še neizrabljena potovanja iz vložka za leto 1936. se v letu 1937. ne morejo izrabiti. Nabitosti si je treba torej nov vložek po opisanem načinu. — Opozarjamo, da je vselej predlagati denar v gotovini, t. j. ali po poštni ali po čekovni nakaznici ali pa v kovanem oz. papirnem denarju. Ne smejo se torej pošiljati ne kolki in ne znamke.

Izplačilo pokojnin. Somborsko upokojensko glasilo »Naša Reč« poroča v številki od 18. decembra, da obljuba, katero je dal finančni minister zastopnikom upokojenskih organizacij konec oktobra, ni bila doslej še v celoti izvršena. Naredba za pravočasno izplačilo pokojnin najbrže ni bila za časa izdana, ker so se pokojnine za november in december izplačale v Banatu, op. ured.) ob pravem času samo na sediščih banovin, ne pa tudi v drugih krajih, kjer tudi žive upokojenci. Za morebitno zvišanje doklad bo pa treba najbrže še čakati, ker more stalnost v zvišanju cen pokazati samo življenje po preteku nekega časa ali pa indeks.

Napredovanje članstva. Ljubljansko Društvo drž. upokojencev za dravsko banovino je imelo — po poročilu v svojem listu — konec leta 1935. vsega skupaj 1454 članov, konec novembra 1936. jih je pa imelo že 2175. V 11 mesecih je torej število članov naraslo za 721 članov.

Zagrebška upokojenska organizacija. Društvo državnih in samoupravnih upokojencev savske banovine je imelo konec oktobra 1936. vsega premoženja skupaj 394.171 Din. Od tega je last posmrtnega sklada 303.686 Din, drugo je splošno premoženje društva. Od leta 1933., ko se je ustanovilo plačevanje posmrtnine, je do konca septembra 1936. umrlo že 332 članov. Ti so do svoje smrti plačali 43.580 Din prispevkov za pokojninski sklad, njihove družine so pa po njih smrti prejele 656.267 Din na posmrtninah. Danes je v posmrtnem skladu 4757 vpisanih članov. Zadnji čas je odbor tega sklada sprejel spremembo pravil, po kateri se bo višina posmrtnine v bodoče ravnala po trajanju članstva pri skladu, ker bi sicer istemu pretila nevarnost, če bi na enkrat umrlo večje število članov ali če novi ne bi pristopali. Tudi se otroci ne bodo več sprejemali za člane.

Iz organizacij

Organizacija sodnih pisarniških uradnikov. Minilo spomlad se je ustanovilo v Beogradu osrednje Združenje sodno-administrativnega osebja. Sodno pisarniški uradniki na ozemlju ljubljanskega apelacijskega sodišča so dne 8. decembra imeli v Ljubljani ustanovni občni zbor svoje sekcije imenovanega društva. Zborovanje se je udeležilo precej uradnikov, zunanja sodišča so bila pa zastopana s pooblastili. Novo društvo ima namen, skrbeti za stanovske interese sodno-upravnega osebja, t. j. vseh arhivskih uradnikov pri sodiščih, ki imajo l. pisarniški izpit. Člani morejo

biti tudi zvaniki sodišč, če imajo navedeni izpit. Novo društvo bo stremilo za gospodarskim napredkom članov, bo pomagalo revnejšim članom in njihovim družinam v bolezni in ob smrti. Po pravilih, naj bi novo društvo izdajalo svoj strokovni list in potrebne knjižne izdaje, prirejalo predavanja in po možnosti ustanovilo svoje zdravilišče. Za predsednika je bil izvoljen agilni uradniški organizacijski delavec, viš. pis. oficial g. Avgust Juh, za tajnico gđ. Marija Primožičeva, za blagajnika pa g. Josip Skrem. Odborniki so gg. Ivan Jurjevčič iz Ljubljane, Anton Novljan in Jakob Smrdelj iz Novega mesta in Jože Hribar iz Laškega.

Izrazi učiteljske solidarnosti. Zadnji čas je prejelo Jugoslov. učiteljsko združenje v Beogradu ali pa njegov predsednik g. Ivan Dimnik spet veliko število izjav raznih okrajnih učiteljskih društev, da soglašajo s stanovsko politiko imenovane organizacije. Take izjave solidarnosti so poslala učiteljska društva iz naslednjih krajev: Uroševac, Sisak, Gospić, Bosanski Petrovac, Veliko Orašje, Trstenik, Subotica, Zagreb, Mionica, Sarajevo, Višegrad, Petrinja, Cetinje, Kastav, Dubrovnik in društva iz mileševskega, pribojskega in ariljskega okraja.

Organizacija zvanikičnikov finančne kontrole. Konec novembra so zastopniki posameznih banovinskih sekcij skupaj s člani osrednjega odbora Združenja zvanikičnikov finančne kontrole predložili raznim odločujočim osebam v finančnem ministristvu svoje želje in težnje. Obiskali so načelnike oddelkov za finančno kontrolo, za davke in upravnika državnih monopolov. Prejeli so zagotovila, da bo ministristvo njihove upravičene želje upoštevalo. Ljubljansko sekcijo je zastopal njen predsednik g. Zabukovec.

Lepo priznanje. Pod tem naslovom poroča ljubljanski »Učiteljski tovariš«, da je učitelj g. M. Rabrenović iz Banje Koviljače poslal za tiskovni sklad lista znesek 300 Din v dokaz hvaležnosti in priznanja za uspešno delovanje navedenega učiteljskega strokovnega glasila. Plemeniti podpornik, ki je bil svojčas predsednik učiteljske organizacije, je znan mecen in je že mnogo žrtvoval za učiteljski stan.

Vprašanje poštarških okrevališč. Na seji širšega odbora Združenja uradnikov p. t. t. stroke, ki se je vršila sredi septembra, so člani tega odbora kot izvršnega organa ugotovili, da je odločba kongresa organizacije o prodaji okrevališč omogočila pravilno gledanje na to vprašanje in na problem socialnega skrbstva sploh. Kar se tiče prodaje še obstoječih okrevališč in tistih, ki se grade, zaenkrat tega vprašanja ni mogoče načeti, dokler se ne ustanovi bolniški sklad in dokler se ne vidi, če bo prodaja okrevališč nujno potrebna. Zahteve raznih sekcij, da se ustanove nova okrevališča, so se odbile, ker nasprotujejo sklepu občnega zbora in smernicam organizacije.

Železničarski dom v Zagrebu. Pred kratkim je zagrebški oblastni odbor Združenja jugoslov. narodnih železničarjev in brodarjev kupil za organizacijo poslopje na vogalu Gajeve in Trenkove ulice v Zagrebu. Za poslopje je plačala organizacija 1.235.000 Din. Tako imajo torej tudi v Zagrebu železničarji, organizirani v UJNZB, svoj dom, medtem ko njihovi ljubljanski tovariši šele zbirajo za stavbni sklad.

Zadružne vesti

Iz ljubljanske Nabavljalne zadruga na Vodnikovem trgu 5. Opozarjamo člane, da ima zadruge v zalogi odlične šivalne stroje po zelo nizkih cenah. — Dospele so nove pošiljke prvovrstnega porcelana in steklenih posod. — Na razpolago so dobra jabolka, južno sadje, suhe slive itd. — V zadružni krčmi je že nastavljeno novo vino, in sicer muškati (še malce sladke) po 11 Din in ljutomercan po 10 Din. Ta in ostala vina (cviček, viški cpolo, jeruzaleme) so zajamčeno pristna in zelo poceni.

Trgovstvo proti zadružništvu. Znano je, da je prometni minister nedavno izdal odlok, po katerem se vsem železničarskim nabavljalnim zadrugam prepoveduje prodajanje blaga nečlanom. K temu odloku je ljubljanski Trgovski list objavil svojčas članek, iz katerega navedemo samo nekaj stavkov: »Z odkritim zadoščenjem pozdravljamo ta odlok prom. ministra, saj je bilo z njim ustrezno eni najvztrajnejših in najbolj utemeljenih zahtev trgovstva vse Jugoslavije. Da pa bo imel odlok tudi polni učinek, pa je potrebno, da bo tudi poskrbljeno za primerno kontrolo. — Če naj ima ta kontrola kakšen smisel, če naj ne bo pesek v oči, potem treba jamstvo že z imenovanjem komisij, da bo kontrola nepristranska, objektivna in učinkovita. Zato bi bilo edino pravilno, če bi prom. minister pritegnil k tej kontroli tudi zastopnike trgovskih organizacij. — Naj bi organi davčne uprave tudi pri nabavljalnih zadrugah preiskovali z isto strogostjo, če res prodajajo blago svojim članom, kakor preizkušajo pri trgovcih njih davčne napovedi. In že s tem bi bila marsikatera zlo-

časih se iz njega zasliši udarec bobna, šum kovinskih plošč, kakor da se tam pripravljajo na kako presenetljivo glasbo.

Zdaj, glej, je že čas in maša se bo pričela. Nove, številne sveče se prižgo. Dvanajstotica menihov, oblečenih v oblačila in kapuce iz bele svile, po predpisanem obredu gredo v kor, zaviti v oblake, pred njimi pa nosijo diakoni svetilke na dolgih kopjih. Vse to je starinsko, ovelo in na pol divjaško.

In tedajci kar naenkrat na skritem koru tam gori v zraku zadoni rezka in tuja godba, da se kar stresesh po uspavajoči enakomernosti litanij: zakaj Kristus se je rodil, zakaj zmagovalac, ki naj bi premagal smrt, je pravkar prišel na svet in njegov prihod pozdravljajo z nenadno in divjo radostjo!... Dve ali tri oboe, ostre kakor beduinske dude, vodijo živahno vesel zbor moških glasov, ki mu tolče mero kakih trideset baskijskih bobnov in legija kastanjet. In vse to, tako neskladno in nepričakovano za cerkev, vendar izraža — morebiti prav zaradi svoje nenavadnosti — neke vrste versko navdahnjenost. So to zelo stare domače božične pesmi iz Guipuzcoe, nagle in vesele kakor habañere ali seguidille. In mnogi, ki proizvajajo na koru ves ta hrup divjaške slavnosti, spremljajo svojo godbo z nekakšnimi obrednimi koraki. Slišiš jih, kako se gibljejo v taktu in po stenah vidiš trepetati njihove plesoče sence.

Maša, zelo zamotana in zelo dolga, se nadaljuje v oglušljivem hrupu, ki ga proizvajajo oboe in človeški, nosljajoče prevr-

ženi glasovi. Nad vsemi temi s črnimi tanci pokritimi glavami, nad starinskimi, revnimi rutami, nad starimi sivimi lasmi, v dimu kadila, ki je zmeraj gostejši, slede druga za drugo pesmi nekdanjih časov z naraščajočim navdušenjem, takt pa neprestano bije bakreni zvok tamburinov in suhi in lahkotni šum neštevilnih kastanjet, ki jih vihte gibčni prsti...

Potem, ko je vse končano, se kmetje in siromaki gnetejo proti koru, kamor so prinesli pravkar lutko, ki jo drži kapucin v rokah in jo ponuja vernikom v poljub, ubogo nemočno lutko, ki so jo skrbno zavili v otroške plenice in ki predstavlja novorojenega Izveličarja...

In zdaj se množice razhajajo v noč, ki je postala hladnejša in bolj sinja.

.....

Kakor da prihajam iz sanj iz starega časa, se vračam sam proti čolnu, ki naj me prepelje na francoski breg. Vračam se bolj žalosten, ker je zame spet minil Božič, ker se je spet še eno leto pogreznilo v brezdnost, ne da bi mi bilo prineslo kakršnokoli rešitev niti upanje na karkoli.

In ko se tako samotno vračam, se zavedam, da sem tisočkrat bolj razvedinjen kakor zadnji teh ponižnih, teh starcev in siromakov, ki so pravkar molili, kakor so molili njihovi pradedje in objemali to preprosto, revno in oboževanja vredno, neizrekljivo lutko v povojih...

raba davčnih prostosti preprečena, državna blagajna pa bi imela več dohodkov. — K temu članku dodaja »Glasnik železničarja i brodarja« med drugim tudi tole pripombo: »Vprašali bi samo gospode trgovce, v koliko bi bili oni pripravljeni sprejeti kontrolo drž. oblastev in zadrugarjev pri njih trgovskem gospodarstvu. Zdi se nam, da bi v tem trenutku vsi trgovci tako kontrolo smatrali za največji teror. Tudi mi ne zaupamo njihovim bilancam glede davčnih napovedi.«

Zadružni jubilej. Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani praznuje 15-letnico, odkar je bila ustanov-

ljena. Dne 27. novembra 1921. se je vršil ustanovni občni zbor v dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Na koncu zborovanja je ostalo v dvorani 23 zadrugarjev, ki so sklenili ustanovitev nove zadruge in pričeli z delom. Železničarska nabavljalna zadruga je bila vpisana v zadružni register dne 5. decembra 1921., a že dne 2. januarja 1922. je pričela prodajati svojim članom. Do danes se je zadruga tako okrepila in razširila, da je ena največjih in najmočnejših zadrug drž. uslužbencev v vsi državi. — Za jubilej je izšel »Zadrugar«, glasilo železničarske zadruge, v posebni zunanosti.

manjkanje strokovnega osebja je tolikšno, da so morali več s polnimi leti upokojenih strojevodij reaktivirati. Govornik je naglašal, da od leta 1931. bremena, katera morajo prenašati češkoslovaški železničarji stalno naraščajo. Prejemke pod 6000 Kč na leto prejema približno 96.000 uslužbencev, t. j. 60% vseh. Prejemke od 6000 do 12.000 Kč ima pa nekaj nad 60.000 uslužbencev, ostali imajo pa višje prejemke.

Zdravje in zimski zrak

Gibanje v svežem zimskem zraku je za zdravje posebno dobro. Kajti zimski zrak je čistejši, bolj osvežujoč in okrepljujoč kot soparni poletni zrak. Z zimskega sprehoda pridemo domov rdečih lic, veselega obraza, živahnih oči in okrepljenih živcev. Zlasti po padcu snega, ki je potegnil svojo nesnago s seboj, je zrak prav posebna slaščica za pljuča. Zimski zrak poveča našo odpornost proti obolenju, vpliva dobrodelno na živce, poviša prožnost in veselost duha. A v zimskem zraku ne smemo hoditi počasi, pri čemer bi zmrzovali, temveč moramo pošteno stopiti. Kri valovi po telesu, prijetna toplota se širi po njem. Obleka naj bo primerna konstituciji in navajenosti posameznika. Ruto okoli vratu naj nosijo le bolehlavi; vrat moramo ravno tako utrditi kot mornarji, in z 99 odstotki bodo izgubili katar v vratu in nosu in bo izgubila hripavost. Vetrta se moramo pri sprehodu po možnosti ogibati in moramo poiskati takih krajev, ki so zavarovani proti

njemu. Če gremo iz mesta, ne pojdemo tja, kamor piha mestni veter, ker bi v tem primeru vdihavali vso mestno nesnago. Najmirnejše, najmilejše in najenakomernejše ozračje je v gozdu, in obenem polno osvežujočega ozona.

Torej, ne čepimo pozimi v sobi, temveč pojdemo ven in korakajmo strumno vsaj eno uro. Če nam je urad preblizu, pojdemo po ovinkih tja. Kdor čez dan nima priložnosti za sprehod, naj gre zvečer ven ali pa zgodaj jutraj. Začni pa že danes in ne šele jutri! Le ne odlašati!

(Iz »Zdravja«.)

Kultura

Ustanovitev prireditv. odseka UJNZB. Pri ljubljanskem pokrajinskem odboru organizacije narodnih železničarjev se je ustanovil prireditveni odsek, ki naj skrbi za prirejanje izletov, poučnih ekskurzij in drugih prosvetnih prireditev. Skrbi naj tudi za izpolnitev strokovnega in splošnega znanja članstva z prirejanjem predavanj, filmskih predavanj itd. Za letošnje zimsko sezono je prireditveni odbor že preskrbel vrsto železniških strokovnih filmov, ki se bodo predvajali ne le v Ljubljani, temveč tudi na sedežih ostalih pokrajinskih odborov UJNZB v vsi državi. Za enkrat je določenih 10 filmskih predavanj, ki obravnavajo najrazličnejše panoge ne le iz železničarske stroke, temveč tudi razne naravoslovne, tehnične in pokrajinske zanimivosti z vsega sveta.

Po svetu

Zvišanje plač v Italiji. Zaradi stalnega zvišanja cen življenjskih potrebščin in drugih predmetov, ki se pojavlja od sankcij dalje, je italijanska velika industrija svojim uslužbencem nedavno zvišala prejemke. Sorazmerno s tem zvišanjem se bodo v kratkem povečale tudi plače drž. uslužbencev. Italijanski ministrski svet je že izdelal osnutek zakona o zvišanju plač, po katerem se državnim in samoupravnim nameščencem in upokojencem povišajo plače za 8%. Skoro milijon družin italijanskih drž. nameščencev bo deležnih tega zvišanja, med njimi jih je precejšnje število, katerim se plače zvišajo še za večje odstotke.

Iz angleške poštne službe. Angleška poštna uprava daje vsem telefonistkam in

pisarniškim pomožnim uslužbenkam, če se omože, odpravnino kot neke vrste doto. Odpravnina jim ne pripada, če zapuste službo zaradi poroke, preden dovrše 6 let službe. Za vsako nadaljnje leto dobe kot odpravnino po eno mesečno plačo, toda največ dvanajst plač. Na Angleškem se vsako leto omoži 1100 telefonistk. Lani so prejeli kot odpravnino 163.000 funtov. Ker se pa zadnji čas telefonistke zelo mlade može, pada višina odpravnine, kar znači za poštno blagajno prihranek.

Železničarji na Češkoslovaškem. Pri proračunskih razpravah v češkoslovaškem parlamentu je neki govornik opozarjal na veliko število prometnih nesreč na železnicah, ki se celo množe. Ugotovil je, da pri češkoslovaških železnicah nad 30.000 sistemiziranih službenih mest ni zasedenih. Strojovodje delajo do 300 ur na mesec. Po-

SREČNO NOVO LETO

1397

ž e l i

UČITELJSKA TISKARNA v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

Tovariši

Kupujte pri trdkah, ki oglašujejo v „NAŠEM GLASU“! Kdor podpira nas, ga podpiramo mi!

SREČNO NOVO LETO 1937

ž e l i t a

K N J I G A R N A

»UČITELJSKE TISKARNE« V LJUBLJANI
in PODRUŽNICA V MARIBORU

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1937

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

**JAKOB KAVČIČ, parna pekarna
L J U B L J A N A**

Priporočamo trdko

M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških
in šolskih potrebščin.

**SREČNO IN VESELO
NOVO LETO**

1937

želi vsem svojim članom

**Zadruga državnih uslužbencev
za nabavo potrebščin v Ljubljani**

SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1937

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

**IGLIČ FRANC, krojaški atelje
LJUBLJANA, PRAŽAKOVA ULICA št. 10**

Poravnajte

naročnino za

„NAŠ GLAS“

Novo specialno trgovino s perilom, platnom in perilnim blagom
je otvorila že znana in solidna trdko

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

Bogata izbira blaga za poročne opreme.

Praktična darila za razne prilike in **Novo leto**, napr.: krasne namizne garniture od 55 Din naprej. Cel kos, 18 m, finege šifona za 180 Din. Lepi modni robci za gospod in dame od 28 Din ducat itd. Kdor kupi za nad 50 Din dobi reklamno darilce

KNJIGARNA

Ljubljana

Franciškovska ulica 6

Telefon št. 3397

Račun poštne hranilnice št. 10.761

Maribor

Palača Banovinske hranilnice

Telefon št. 2628

Izdeluje diazo-amoniak-papir „JASNIT“
za kopiranje načrtov, ki je edini 100%
domač izdelek te vrste v državi!

Učiteljske tiskarne

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

**Kreditna zadruga državnih uslužbencev
v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši**

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.
Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413
Posojila do Din 10.000— vsem javnim nameščencem
po 8% proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Žadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin c. z. z o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 ♦ Telefon št. 2421

Širite

zadružno misel

med svojimi

tovariši!

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi, itd.